

ВІДПОВІДІ

Київського національного університету імені Тараса Шевченка
на рекомендації з подальшого удосконалення освітньо-професійної програми

39900 Сербська мова і література та англійська мова

Перший рівень вищої освіти, спеціальність 035 «Філологія»,
Спеціалізація 035.035 – Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – сербська,
викладені у проєкті Експертного висновку галузевої експертної ради

Висловлюємо нашу вдячність членам галузевої експертної ради за ґрунтовний аналіз, рекомендації та пропозиції стосовно удосконалення освітньої програми, проте вважаємо за необхідне надати коментарі щодо рекомендацій ГЕР за критеріями. Маємо сподівання, що наші пояснення та додатки будуть розглянуті і взяті до уваги як в оцінці критеріїв, так і у формулюванні рекомендацій, що почасти спрямовують до практик, які уже активно працюють і є взірцевими у межах цієї ОП та в університеті загалом.

Критерій	Проект висновку ГЕР	Коментар Університету
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми ЕГ Рівень В, ГЕР Рівень В	За більшістю підкритеріїв Критерію 1 констатуються позитивні практики, зокрема: Цілі ОП «Сербська мова і література та англійська мова» і програмні результати навчання визначені з урахуванням пропозицій і потреб усіх стейкхолдерів: крім представників академічної спільноти, систематично залучаються здобувачі, випускники, роботодавці, професіонали-практики; ОП «Сербська мова і література та англійська мова» розроблена зважаючи на тенденції розвитку спеціальності, ринок праці, галузевий і регіональний контекст. Під час оновлення ОП береться до уваги досвід і українських ЗВО (ЛНУ ім. Івана Франка), і закордонних (Белградський університет, Загребський університет); ОП «Сербська мова і література та англійська мова» уможливило досягнення результатів навчання, передбачених Стандартом вищої освіти першого (бакалаврського) рівня (2019). Крім того позитивною практикою вважаємо, розширення переліку унікальними ПРН (ПРН 20.1., ПРН 21.1., ПРН 22.1., ; ПРН 21.2., ; ПРН 22.2.), які досягаються завдяки	Дякуємо шановним членам ГЕР за ґрунтовний аналіз освітньої діяльності за Критерієм 1 та виокремлення позитивних практик програми. Зазначимо, що метою освітньої програми є підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі слов'янської філології, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, а саме в діяльності, пов'язаній з аналізом, творенням (зокрема перекладом) і оцінюванням письмових та усних текстів різних жанрів і стилів, організацією успішної комунікації слов'янськими мовами. Вважаємо, що спеціалізація 035.035 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – сербська окреслена у предметній області слов'янської філології, куди також відносяться друга слов'янська мова та інші дисципліни галузі слов'янської філології. Окрім того, у переліку ПРН виражено славістичний контекст сербістики та специфіку програми, враховану у змісті освітніх компонентів ОП та орієнтовану на забезпечення здатності випускників працювати за фахом не лише в Україні, але і за кордоном, зокрема у країнах Балканського регіону (Антонова О. – консул України у Республіці Сербія, Драгойлович Ю. – доцент кафедри україністики Белградського університету, Республіка Сербія). Беззаперечною перевагою програми з огляду на спеціалізацію,

Критерій	Проект висновку ГЕР	Коментар Університету
	<p>опануванню здобувачами вибірових компонентів.</p> <p>За підкритерієм 1.1 було висловлено зауваження: ОП «Сербська мова і література та англійська мова» має чітко сформульовані цілі, які корелюються зі «Статутом КНУ імені Тараса Шевченка» (http://surl.li/fcdcr) і «Стратегічним планом розвитку Університету на період 2018–2025 р.» (http://surl.li/eqlbd). Разом з тим у формулюванні мети не виражено спеціалізацію 035.035 «Слов'янські мови і літератури (переклад включно), перша - сербська».</p> <p>Рекомендація: робочій групі під час наступного перегляду ОП виразити в меті спеціалізацію 035.035 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – сербська.</p>	<p>на нашу думку, є врахування галузевого та регіонального контексту, у ВСО зазначено, що у цілях програми наголошено на визначальній та унікальній для галузі філології підготовці фахівців із сербської мови і літератури з додатковими компетентностями з англійської мови, завдяки чому уможливується висока конкурентоздатність випускників на сучасному ринку праці у сфері дипломатії, перекладу, в науковій, літературно-видавничій та культурно-освітній галузях, де потрібні послуги зі створення, аналізу, перекладу, оцінювання текстів, зокрема в Міністерстві закордонних справ і дипломатичних представництвах, в агенціях перекладу, в закладах вищої освіти, у профільних інститутах Національної академії наук України, що підтверджується й спостереженнями стейкхолдерів, чия діяльність безпосередньо пов'язана із забезпеченням ринку праці.</p>
<p>Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми ЕГ Рівень В, ГЕР Рівень В</p>	<p>Загалом за підкритеріями Критерію 2 констатуються позитивні практики: обсяг ОП «Сербська мова і література та англійська мова» становить 240 кредитів ЄКТС, що відповідає вимогам Стандарту вищої освіти для першого (бакалаврського) рівня – 180 кредитів (75%) обов'язкових ОК і 60 кредитів вибірових ОК (25% від загального обсягу, що цілком відповідає чинним вимогам); зміст ОП «Сербська мова і література та англійська мова» має чітку структуру; освітні компоненти, визначені в освітній програмі, в сукупності уможливають досягнення заявлених цілей і програмних результатів; зміст ОП «Сербська мова і література та англійська мова» загалом відповідає предметній області спеціальності 035 Філологія; ОП «Сербська мова і література та англійська мова» реалізує індивідуальну освітню траєкторію насамперед через вибірові блоки (60 кредитів ЄКТС). Також здобувачі обирають для вивчення другу слов'янську мову(чеська/болгарська/хорватська/словенська);</p>	<p>Дякуємо шановним членам ГЕР за визначення сильних сторін та позитивних практик, імplementованих в освітню діяльність ОП. Вважаємо за необхідне акцентувати увагу на тому, що структурно-логічна схема ОП створювалася відповідно до вимог на етапі розробки програми. У СЛС відображені блоки ОК, зокрема, загальногуманітарні дисципліни, загальнофілологічні дисципліни, фахові дисципліни розподілені на літературознавчі, мовознавчі та перекладознавчі, відокремлені дисципліни «Сербське країнознавство і фольклор», «Історія сербської культури». Ці структурні елементи пов'язані відповідним логічним зв'язком, що передбачає послідовність вивчення дисциплін, а також реалізацію набутих знань, умінь та навичок під час проходження фахово-виробничої практики, написання курсової роботи, кваліфікаційної роботи бакалавра та складання підсумкових іспитів. У межах кожного зазначеного блоку відображена послідовність вивчення дисциплін. Таким чином у структурно-логічній схемі програми передбачено з'ясування передумов вивчення дисциплін ОП. Маємо наголосити також на тому, що навчальні плани ЗВО створюються відповідно до кожної окремої освітньої програми та</p>

Критерій	Проект висновку GER	Коментар Університету
	<p>теми курсових, кваліфікаційних робіт і наукових керівників, з якими реалізують дослідження; Практична підготовка на ОП регламентована «Положенням про організацію освітнього процесу в КНУ імені Тараса Шевченка» (https://surl.li/fdvxl) та «Положенням про навчальні та виробничі практики студентів ННІФ» (http://surl.li/etliu). У НП передбачена одна практика – фахово-виробнича практика з відривом (8 кредитів); формування soft skills у здобувачів ОП «Сербська мова і література та англійська мова» реалізується здебільшого шляхом вивчення обов'язкових і вибіркового ОК. Крім того здобувачів долучають до роботи органів студентського самоврядування, діяльність яких безумовно сприяє розвитку соціальних навичок; Обсяг ОП «Сербська мова і література та англійська мова» та окремих компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей і програмних результатів навчання.</p> <p>Проте за деякими підкритеріями, разом із наголошеними сильними сторонами, зроблено зауваження:</p> <p>2.2 – у структурно-логічній схемі не відображено послідовність опанування ОК, їхніх взаємозв'язків, що унеможливає з'ясування передумов (дисциплін-пререквізитів);</p> <p>2.4 – в НП, на відміну від ОП, не відображено можливість вибору ОК обов'язкових та вибіркового частин навчальних планів інших спеціальностей того самого рівня і з ОП іншого рівня;</p> <p>2.5 – Наразі наявна лише одна база практики (Центр славистики Навчально-наукового інституту філології), однак група забезпечення вбачає потребу в урізноманітненні цього</p>	<p>відображають чітко визначену кількість кредитів. Станом на 2023-2024 н.р. кількість кредитів для навчального плану освітньої програми першого бакалаврського рівня становить 240 кредитів. У навчальному плані ОП «Сербська мова і література та англійська мова», як і в НП інших програм світнього рівня «Баклавр», не передбачено відбиття структурної можливості обирати ОК з обов'язкових та вибіркового частин навчальних планів інших спеціальностей того самого рівня і з ОП іншого рівня. Навчальний план відображає вибір в межах запропонованих розробниками програми. Ті здобувачі освіти, які обирають дисципліни з освітнього плану іншої програми, фіксуються у робочому навчальному плані тієї програми з якої вони обрали дисципліну (і проходять оцінювання за дисципліною в списку здобувачів тієї програми), а не «приходять» у свій навчальний план з цією дисципліною. Разом з тим, маємо наголосити, що з 2024-2025 н.р. у навчальному плані має бути додатково структурно передбачена можливість обирати три вибіркового компоненти з каталогу вибіркового дисциплін (сукупним обсягом 9 кредитів) навчально-наукового інституту філології.</p> <p>Дякуємо шановним членам GER за відзначення позитивної практики щодо роботи групи забезпечення програми над збільшенням потенційних установ для реалізації практичної підготовки здобувачів. Дійсно, робочою групою планується збільшення кількості баз для проходження фахово-виробничої практики з відривом та укладання відповідних договорів, розглядається, зокрема, можливість укладання договорів з Товариством «Знання» України, центром перекладів «Алеско», Інститутом мовознавства ім. О.О. Потебні НАН України, Інститутом літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України, Інститутом української мови НАН України. Фахово-виробнича практика запланована у 8 семестрі (4 рік навчання), студенти ОП у 2024-2025 н.р. навчатимуться на 1 та 3 році (1-2 та 5-6 семестри), тому досягнення поставленої мети щодо збільшення кількості баз практик планується протягом 2024 – 2025 н.р.</p>

Критерій	Проект висновку ГЕР	Коментар Університету
	<p>переліку і працює над збільшенням потенційних установ для реалізації практичної підготовки;</p> <p>2.8 – погоджуємось з думкою ЕГ щодо необхідності перегляду розподілу годин в окремих ОК (ОК 1, ОК 6, ОК 7, ОК 12 (Ч. 1 і 2), оскільки наразі в згаданих ОК передбачено лише лекційні заняття.</p> <p>Рекомендації: під час наступного перегляду ОП представити у структурно-логічній схемі послідовність і взаємозв'язки опанування ОК у прийнятній для ЗВО формі, що уможливить розуміння здобувачами передумов (дисциплін-пререквізитів).</p> <p>- під час наступного перегляду ОП структурно відобразити в НП можливості здобувачів обирати ОК з обов'язкових та вибіркових частин навчальних планів інших спеціальностей того самого рівня і з ОП іншого рівня.</p> <p>- до початку нового навчального року (2024–2025) урізноманітнити перелік установ для проходження фахово-виробничої практики з відривом.</p> <p>- під час наступного перегляду ОП перерозподілити види навчальних занять із окреслених ОК та вирізнити практичні/семінарські заняття.</p>	<p>Поділяємо думку експертів та членів ЕГ щодо збалансованості лекційних та семінарських/практичних занять у межах реалізації дисциплін ОП «Сербська мова і література та англійська мова». Разом з тим, вважаємо за необхідне підкреслити, що вирізнення з-поміж навчальних занять у наведених ОК (ОК 1, ОК 6, ОК 7, ОК 12 (Ч. 1 і 2) лише лекційних занять спричинене загальногуманітарною та загальнофілологічною предметною специфікою дисциплін. ОК 1, ОК 6, ОК 7 є дисциплінами із загальноуніверситетського циклу та мають уніфікований розподіл навчальних годин з вирізненням тільки лекцій, що обґрунтований, з-поміж іншого, набуттям лише загальних компетентностей, за виключенням ОК 1 «Вступ до університетських студій», який передбачає набуття фахової компетентності 1: Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ. Ця фахова компетентність, однак, теж ілюструє загальнотеоретичний зміст гуманітарної та філологічної специфіки й пояснює вирізнення лише лекційних занять. Вивчення ОК 12 Вступ до філології (Ч.1 і 2) підпорядковане принципу опанування загальнотеоретичних основ філологічної науки, зокрема, літературознавства та мовознавства, що обґрунтовує роботу на лекційних заняттях.</p>
<p>Критерій 3 Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання ЕГ Рівень В, ГЕР Рівень В</p>	<p>За всіма підкритеріями Критерію 3 констатуються позитивні практики щодо ефективного застосування в КНУ широкої нормативно-правової бази, яка визначає чіткі та зрозумілі правила прийому на навчання, визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, зокрема, за програмами академічної мобільності.</p> <p>У межах підкритерію 3.4 було висловлено зауваження: На ОП «Сербська мова і література та англійська мова» здобувачі недостатньо проінформовані про можливості неформальної освіти та особливості перезарахування</p>	<p>Дякуємо шановним членам ГЕР за аналіз та оцінку відповідності базових нормативних положень університету, що регламентують вступні випробування та визнання різних форм результатів навчання. Вважаємо за доцільне пояснити нашу позицію стосовно вивсловленого зауваження. Хочемо підкреслити, що з огляду на те, що університет керується низкою відповідних документів, у яких регулюються питання освітнього процесу (Положення про організацію освітнього процесу у КНУТШ від 11.04.2022 р.) та, зокрема, неформальної освіти (Положення про валідацію і визнання результатів навчання здобутих у процесі неформальної та/або інформальної освіти у програмах вищої та фахової передвищої освіти КНУТШ), а також те, що ці документи</p>

Критерій	Проект висновку GER	Коментар Університету
	<p>результатів такого навчання. Рекомендація: Рекомендуємо групі забезпечення упродовж другого семестру (2023–2024 н. р.) запровадити систематичні практики інформування здобувачів щодо наявності платформ і проєктів для здобуття інформальної та неформальної освіти.</p>	<p>оприлюднені на сайті ЗВО, до них наданий безперервний доступ для здобувачів вищої освіти. Окрім того, гарант програми у процесі організації освітнього процесу інформувала студентів щодо можливостей неформальної та/або інформальної освіти. Водночас маємо наголосити, що безпосереднє застосування відповідних практик прямо залежить від предметного зацікавлення здобувачами освіти відповідними можливостями. Додамо, що активна робота в цьому аспекті реалізації ОПП буде надалі дотримана, зокрема, за рахунок досягненої інтенсивності інформування здобувачів освіти про відповідні можливості. Хоча інформування здобувачів освіти про організаційні деталі неформальної освіти не може входити до спектру обов'язків закладів формальної освіти, зокрема ЗВО. З огляду на відзначену ЕГ та GER позитивну практику, а також позитивну перспективність процедури, просимо взяти до уваги аргументи Університету й розглянути можливість підвищити оцінку відповідності за Критерієм 3.</p>
<p>Критерій 4 Навчання і викладання за освітньою програмою ЕГ Рівень В, GER Рівень В</p>	<p>За всіма підкритеріями Критерію 4 констатуються позитивні практики, зокрема: форми й методи навчання на ОП є доволі різноманітним, оскільки, крім традиційних, викладачі часто для якісного засвоєння теми імплементують в освітній процес інтерактивні методи, які доповнюються ІКТ, методами проєктного моделювання, blending learning, кейс-методу тощо; усі учасники освітнього процесу ознайомлені з цілями, змістом і програмними результатами навчання, порядком і критеріями оцінювання в межах окремих ОК, РП яких розміщені на сторінці ОП; НПП постійно працює над вдосконаленням змісту ОК, орієнтуючись на появу нових досліджень, сучасних практик викладання й використання досвіду аналогічних програм, які діють у вітчизняних і закордонних ЗВО. Систематичне оновлення здійснюється з урахуванням результатів дослідницької роботи</p>	<p>Щиро дякуємо шановним членам GER за врахування всіх позитивних практик у розрізі критерію 4. У відповідь на зауваження дозвольте зазначити, що вважаємо беззаперечною потребу моніторингу якості ОП та її освітніх компонентів, а також форм і методів викладання.</p> <p>Університет проводить генеральне опитування здобувачів вищої освіти у 8 семестрі, результати якого якнайглибше відображають об'єктивні критерії оцінки здобувачами якості ОП. Оскільки випуску здобувачів за програмою «Сербська мова і література та англійська мова» ще не було, на сторінці ОП оприлюднені результати опитування здобувачів за попередньою програмою. Узагальнені результати опитування студентів за дійсною ОП планується оприлюднити після їх надання соціологічною службою Університету.</p> <p>Оприлюднення результатів опитування щодо оцінки якості викладання окремих ОК (чи їх складових) не рекомендується ЄПВО, а в частині ЗВО Канади, США таке оприлюднення визначено в статутах як грубе, несумісне з статусом члена академічної спільноти, порушення етичних</p>

Критерій	Проект висновку ГЕР	Коментар Університету
	<p>викладачів, їхньої участі у міжнародних і всеукраїнських наукових конференціях, семінарах, круглих столах, що відображено у списках рекомендованої літератури в РП;</p> <p>Навчання і викладання на ОП тісно пов'язані з інтернаціоналізацією освіти. НПП, які забезпечують більшість ОК, систематично проходять стажування в закордонних ЗВО, беруть участь в міжнародних конференціях, круглих столах, семінарах тощо. КНУ імені Тараса Шевченка має угоди про співпрацю з університетами Сербії, які сприяють реалізації права на академічну мобільність здобувачів ОП «Сербська мова і література та англійська мова».</p> <p>У межах підкритерію 4.1 було висловлено зауваження: у ЗВО реалізується систематичне опитування здобувачів щодо задоволеності формами і методами викладання, проте результати таких опитувань не представлені для перегляду усіма учасниками освітнього процесу.</p> <p>Зауваження у розрізі підкритерію 4.4: звертаємо увагу, що деякі позиції у списках літератури окремих ОК (ОК 02, 12 (ч.1), 13, 16, 18, 19.4, 20) потребують оновлення.</p> <p>Рекомендації: після чергового опитування і усіх наступних, які будуть реалізовуватися надалі, оприлюднювати узагальнену інформацію такого моніторингу щодо якості ОП та її освітніх компонентів на сайті ННІФ.</p> <p>- НПП до початку нового навчального року (2024–2025) переглянути та актуалізувати списки рекомендованої літератури у РПНД.</p>	<p>норм. Такі результати опитувань надаються викладачу, вивчаються і враховуються при прийнятті відповідних рішень завідувачем кафедри, гарантом програми, директором ННІ філології.</p> <p>Поділяємо позицію щодо необхідності актуальних джерел у списках рекомендованої літератури у робочих програмах навчальних дисциплін, що є обов'язковими та вибірковими компонентами програми. Водночас маємо наголосити, що подекуди існує об'єктивна потреба використання наукових та навчальних праць, які були видані раніше п'ятирічного терміну, оскільки їх наукова та навчальна цінність у контексті вивчення певної дисципліни є беззаперечною. Так, наприклад у списку рекомендованої літератури до ОК 12 (Ч.1. Вступ до мовознавства) наведені праці навчально-методичного характеру, авторами і розробниками яких є викладачі ЗВО, котрі у той чи інший час забезпечували викладання дисципліни, крім того, ці праці (підручники та посібники) підпорядковані структурному та змістовому наповненню дисципліни, є комплексними дослідженнями, що вирізняються глибиною висвітлення мовознавчої проблематики, теоретичні аспекти якої дотепер не втратили своєї актуальності, тому їхнє використання в процесі реалізації навчальної дисципліни не викликає заперечень і є необхідним для її вивчення (Вступ до мовознавства: підручник [І.О.Голубовська, С.М.Лучканин, В.Ф.Чемес та ін.]; за ред. І. О. Голубовської. – К.: ВЦ «Академія», 2016. – 320 с. – (серія «Альма-матер»)), окрім того, у процесі вивчення дисципліни необхідними є класичні дослідження, автори яких увійшли до переліку класиків галузі, як, наприклад, С.В.Семчинський (Семчинський С.В. Загальне мовознавство. Вид. друге. – К.: АТ «ОКО», 1996. – 416 с.); у списку літератури до ОК 18 (Зарубіжна література) наведені праці, спрямовані на детальне ознайомлення та формування у здобувачів цілісної картини розвитку зарубіжної літератури попередніх хронологічних періодів. Окремо наголосимо на рекомендованій літературі до ОК 13 (Вступ до слов'янської філології) та ОК 20 (Порівняльно-історична граматики слов'янських мов): предметна</p>

Критерій	Проект висновку ГЕР	Коментар Університету
		<p>специфіка та зміст зазначених дисциплін передбачає введення до списку літератури не лише основоположних праць галузі, але і стародруків, тому наявність у списку рекомендованої літератури джерел зазначеного характеру є не лише виправданою, але й вкрай необхідною. Водночас маємо зазначити, що перегляд робочих програм навчальних дисциплін відбувається регулярно, тому актуалізація списків рекомендованої літератури планується до початку 2024-2025 н.р.</p>
<p>Критерій 5 Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність ЕГ Рівень В, ГЕР Рівень В</p>	<p>За всіма підкритеріями Критерію 5 констатуються позитивні практики: чіткі критерії оцінювання контрольних заходів; прозорість та доступність; високий рівень академічної доброчесності та популяризація академічної доброчесності на університетському рівні; ефективність широкої нормативно-правової бази у питаннях оцінювання здобувачів освіти та академічної доброчесності. До підкритерію 5.4 було висловлене зауваження: було з'ясовано, що здобувачі ознайомилися з принципами дотримання академічної доброчесності шляхом неформальної комунікації з НПП, а активної участі в заходах, присвячених питанням академічної доброчесності, не беруть. Рекомендація: під час другого семестру (2023–2024) запровадити практики, надавши їм систематичного характеру, щодо залучення здобувачів до участі у семінарах, вебінарах, круглих столах, присвячених питанням академічної доброчесності.</p>	<p>Дякуємо шановним членам ГЕР за ретельний аналіз контрольних заходів, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічної доброчесності. Дозвольте надати коментар стосовно зауваження за підкритерієм 5.4. Дотримання академічної доброчесності відбувається на всіх рівнях, функціонують розроблені у ЗВО положення з чітко прописаною політикою, а також передбачені механізми щодо наслідків порушення правил академічної доброчесності. Університет має активну позицію щодо дотримання академічної доброчесності та її впровадження, зокрема, шляхом участі у міжнародному проєкті «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти» (Academic Integrity and Quality Initiative — Academic IQ) від Американських Рад з міжнародної освіти, який мав на меті об'єднати професійну спільноту освітян для обміну досвідом та співпраці задля підтримки академічної доброчесності та якості освіти й сприяння розвитку культури академічної доброчесності.</p> <p>Університет популяризує результати проєкту шляхом оприлюднення інформації, з чим ознайомлені здобувачі вищої освіти на ОП. Окрім того, питання академічної доброчесності розглядаються під час вивчення обов'язкового освітнього компоненту «Вступ до університетських студій», у змістовому модулі 1 (Цінності академічної доброчесності у сучасній науці. Ознайомлення з Етичним кодексом університетської спільноти).</p> <p>Хочемо додатково підкреслити, що політика провадження академічної доброчесності в Університеті має не лише чітке документальне</p>

Критерій	Проект висновку GER	Коментар Університету
		<p>врегулювання, а й систематичне застосування, науково-педагогічні представники систематично активно долучаються до постійної популяризації наведеної діяльності серед здобувачів, що в комплексі дозволяє посилити ефективність освітнього процесу.</p> <p>Дякуємо шановним членам GER за рекомендацію і, з огляду на відзначену ЕГ та GER позитивну практику, а також позитивну тяглість та перспективність процедури, просимо взяти до уваги аргументи Університету й розглянути можливість підвищити оцінку відповідності за Критерієм 5.</p>
<p>Критерій 6 Людські ресурси ЕГ Рівень В, GER Рівень В</p>	<p>За всіма підкритеріями Критерію 6 констатуються позитивні практики: академічна та професійна кваліфікація викладачів, задіяних у реалізації ОП «Сербська мова і література та англійська мова», загалом забезпечує досягнення цілей і програмних результатів навчання; роботодавці долучаються оновлення ОП «Сербська мова і література та англійська мова»: шляхом усної комунікації та/або спільних зустрічей з робочою групою щодо перегляду ОП; академічний персонал, залучений до реалізації ОП «Сербська мова і література та англійська мова», регулярно бере участь у сертифікованих програмах, семінарах, практикумах, тренінгах, вебінарах, майстер-класах, стажуваннях, а також участь у програмах академічної мобільності.</p> <p>За підкритеріями 6.1, 6.3, 6.4 висловлено зауваження.</p> <p>6.1: у викладачів окремих ОК простежується відносно невисока публікаційна активність у виданнях, що індексуються наукометричними базами даних Scopus та WoS із врахуванням специфіки курсів, викладання яких вони забезпечують. 6.3: відсутня практика запрошення роботодавців до проведення аудиторних занять, тренінгів, майстер класів,</p>	<p>Дякуємо шановним членам GER за глибокий аналіз кар'єрних траєкторій, публікаційної активності та підвищення викладацької майстерності кадрового складу ОП. Погоджуємося з членами GER щодо підвищення публікаційної активності окремих науково-педагогічних працівників за ОК. Варто додати, що на ОП існує окремий ефективний досвід участі науково-педагогічних працівників у міжнародних програмах академічної мобільності із передбаченою участю в багатоаспектних наукових семінарах тощо, із можливістю апробувати відповідні дисциплінарному наповненню ОП дослідження і студії. Згадані програми не вважаються прямою альтернативою публікаційній активності НПП у фахових виданнях України та виданнях, внесених до наукометричних баз Scopus та WoS, однак, за певних обставин, можуть бути ефективним посиленням функціональної апробації змістової специфіки ОК, викладання яких забезпечують науково педагогічні працівники. До того ж, матеріали наукових розвідок, які науково-педагогічні представники готують до друку у фахових виданнях, та виданнях, що індексуються у наукометричних базах, зокрема, Scopus і WoS із врахуванням специфіки курсів, викладання яких вони забезпечують, мають бути опубліковані впродовж наступного навчального року.</p> <p>Поділяємо думку шановних членів GER щодо необхідності залучення представників роботодавців та професіоналів-практиків до аудиторних</p>

Критерій	Проект висновку GER	Коментар Університету
	<p>гостьових лекцій тощо. 6.4: існує потреба активізації залучення професіоналів-практиків до практичних занять. існує потреба активізації залучення професіоналів-практиків до практичних занять.</p> <p>Рекомендації: Рекомендуємо за наступний навчальний рік (2024–2025) сприяти активізації окремих НПП щодо публікації у фахових виданнях і наукометричних базах Scopus і WoS із врахуванням специфіки курсів, викладання яких вони забезпечують.</p> <p>- Рекомендуємо з початком нового навчального року (2024–2025) і надалі упродовж реалізації ОП залучати роботодавців і професіоналів-практиків до проведення аудиторних занять, тренінгів, майстер класів, гостьових лекцій.</p>	<p>занять на ОП. Зазначимо, що така практика на програмах кафедри слов'янської філології існує, зокрема, вона активно провадилася на попередній програмі «Сербська мова і література та переклад, українська мова і література». На дійсній ОП «Сербська мова і література та англійська мова» традиція залучення до аудиторних занять професіоналів-практиків через об'єктивні обставини, спричинені пандемією та повномасштабною війною, була на певний час перерваною, але варто наголосити на тому, що залучення професіоналів-практиків відбувалося у форматі онлайн, так, наприклад, впродовж другого семестру 2022/2023 навчального року (лютий-травень) студенти сербісти 1-го і 3-го року навчання прослухали курс лекцій хорватських лінгвістів, літературознавців, перекладознавців з циклу «Київські зустрічі в зумі». Також вважаємо за необхідне підкреслити, що науково-педагогічні представники кафедри слов'янської філології є самі професіоналами-практиками, перекладачами, лексикографами (завідувач кафедри доцент Олена Дзюба-Погребняк, доцент Олена Чмир, професор Людмила Даниленко, гарант програми доцент Олена Деркач), що є беззаперечною перевагою на ОП. Роботодавці залучені на ОП переважно під час зустрічей зі студентами та викладачами у позааудиторний час, що зумовлено як робочим процесом на місцях, так і повнотою реалізації навчального процесу у ЗВО. Розглянемо можливість залучення роботодавців і професіоналів-практиків до проведення аудиторних практичних занять, тренінгів, майстер класів, гостьових лекцій з 2024-2025 н.р.</p>
<p>Критерій 7 Освітнє середовище та матеріальні ресурси ЕГ Рівень В, GER Рівень В</p>	<p>За всіма підкритеріями Критерію 7 констатуються позитивні практики: високий рівень забезпеченості ОП матеріально-технічними ресурсами; наявність у КНУ інформаційної системи Triton; постійне удосконалення концепції розвитку інклюзивної освіти; чітка політика щодо запобігання та врегулювання конфліктних ситуацій; створення безпечного освітнього середовища; діяльність Відділу академічної мобільності, Психологічної</p>	<p>Висловлюємо щирі подяку шановним членам GER за високу оцінку можливостей освітнього середовища та матеріальних ресурсів, що забезпечують освітню діяльність за ОП «Сербська мова і література та англійська мова», а також за відзначення академічної свободи викладачів у виборі платформ для дистанційного навчання здобувачів освіти.</p> <p>Хочемо зазначити, що у КНУТШ освітній простір достатньо адаптований до потреб здобувачів з особливими освітніми потребами:</p>

Критерій	Проект висновку ГЕР	Коментар Університету
	<p>та Юридичної служб.</p> <p>Зауваження висловлені за підкритерієм 7.5: офіційний сайт університету не адаптований для осіб з вадами зору.</p> <p>Рекомендація: Рекомендуємо до 2025 адаптувати сайт університету для осіб з вадами зору.</p>	<p>облаштовані вбиральні, кнопка виклику персоналу, у разі очного навчання ЗВО організує супровід та підлаштовує розклад навчальних занять таким чином, щоб вони проходили на перших поверхах навчальних корпусів, наявні інформаційні позначення із шрифтом Брайля. Разом з тим Університет постійно працює над вдосконаленням забезпечення умов щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, тому розглядає різні можливості, у тому числі й адаптацію сайту для осіб з вадами зору.</p> <p>Дякуємо шановним членам ГЕР за рекомендацію і, з огляду на відзначені ГЕР та ЕГ сильні сторони та позитивні практики, просимо взяти до уваги аргументи Університету й розглянути можливість підвищити оцінку відповідності за Критерієм 7.</p>
<p>Критерій 8 Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми ЕГ Рівень В, ГЕР Рівень В</p>	<p>За всіма підкритеріями Критерію 8 констатуються позитивні практики.</p> <p>Зауваження висловлене за підкритерієм 8.2: щосеместру студенти проходять опитування/анкетування, однак узагальнені результати такого виду моніторингу не оприлюднені у вільному доступі для ознайомлення учасниками освітнього процесу.</p> <p>Рекомендації: Рекомендуємо у наступному навчальному році (2024–2025) запровадити систематичну практику оприлюднення узагальнених результатів опитувань/анкетувань задля ознайомлення з ними усіма учасниками освітнього процесу.</p>	<p>Дякуємо шановним членам ГЕР за високу оцінку та врахування великої кількості позитивних практик, імplementованих в організацію освітньої діяльності за ОП у контексті Критерію 8. Уважаємо беззаперечною потребу моніторингу якості ОП та її освітніх компонентів. Як зазначалося вище, Університет проводить генеральне опитування здобувачів вищої освіти у 8 семестрі, результати якого якнайглибше відображають об'єктивні критерії оцінки здобувачами якості ОП. Оскільки випуску здобувачів за програмою «Сербська мова і література та англійська мова» ще не було, на сторінці ОП оприлюднені результати опитування здобувачів за попередньою програмою. Результати опитування студентів за дійсною ОП планується оприлюднити після їх надання соціологічною службою Університету. Водночас існує практика щосеместрового опитування здобувачів, яка відображає моніторинг якості окремих освітніх компонентів. Гарантом ОП планується доопрацювання опитувальника щодо окремих освітніх компонентів програми та оприлюднення узагальнених деперсоніфікованих результатів моніторингу з наступного навчального року (оприлюднення детальних результатів опитування щодо оцінки якості викладання окремих ОК (чи їх складових) не рекомендується ЄПВО і вважається порушенням етичних норм)</p>

Критерій	Проект висновку ГЕР	Коментар Університету
<p>Критерій 9 Прозорість та публічність ЕГ Рівень В, ГЕР Рівень В</p>	<p>За всіма підкритеріями Критерію 8 констатуються позитивні практики. Висловлені зауваження за підкритеріями: 9.1 - деякі з документів не містять необхідних підписів відповідальних посадових осіб і дат затвердження на титульній сторінці документа; 9.2 - простежується невідповідність форми проекту ОП вимогам документів КНУ імені Тараса Шевченка; 9.3 - відсутні узагальнена інформація про результати моніторингів, які систематично щосеместру реалізуються у ЗВО. Рекомендації: Рекомендуємо робочій групі під час наступного перегляду ОП увідповіднити форму проекту з вимогами, зазначеними в нормативних документах ЗВО. - Рекомендуємо до початку наступного навчального року (2024–2025) оприлюднити чинну нормативну документацію з датами затвердження і підписами відповідних посадових осіб.</p>	<p>Дякуємо шановним членам ГЕР за відзначення позитивних практик у розрізі Критерію 9. Дозвольте прокоментувати зауваження, висловлені за підкритеріями. Щодо того, що деякі нормативні документи не містять підписів відповідальних посадових осіб і дат затвердження на титульній сторінці документа, маємо зазначити, що всі документи ЗВО оформлені відповідно до чинного законодавства. Ніде в нормативній базі освіти не вказано що документи мають оприлюднюватися з відображенням підписів і печаток. Понад те, такого не має і в практиці оприлюднення документів ЦОВВ - мають бути вказані реквізити (дата, номер, посада і ПІБ тих то підписував) документа. Всі чинні вимоги щодо формату оприлюднення документів Університетом дотримуються, у тому числі при оприлюдненні «Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу» (http://surl.li/ejlkd), відсутність підпису на титульній сторінці якого викликала запитання ЕГ.</p> <p>Маємо зауважити, що у КНУТШ діє безперервний потужний зворотній зв'язок із випускниками за цією ОП, які мають можливість проходити опитування, залишати відгуки. Крім того, ці відгуки, а також відгуки роботодавців розміщені на сторінці ОП. Маємо також наголосити на вазі сторінок Університету, Навчально-наукового інституту філології, Кафедри слов'янської філології у мережі facebook, які помітно посилюють практику демонстративності освітньої діяльності, зокрема на ОП, у зв'язку з чим планується подальше залучення додаткових аналогічних і нових форматів дотримання прозорості та публічності освітнього процесу на ОП для всіх його учасників.</p> <p>Також хочемо наголосити на тому, що вимоги до розробки проекту нової редакції ОП, супровідної інформації про часові межі його обговорення та форми ОП містяться у «Положенні про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка», у якому зазначено, що проект Опису освітньої програми оприлюднюється на сайті структурного підрозділу для громадського обговорення не</p>

Критерій	Проект висновку ГЕР	Коментар Університету
		<p>пізніше ніж за 1 місяць до його затвердження і має бути доступним для ознайомлення та внесення пропозицій через зовнішню мережу (с. 35). Це не передбачає оприлюднення супровідної інформації, оскільки після затвердження нової редакції ОП проект знімається з обговорення. Проект нової редакції ОП перебуває на стадії оприлюднення та обговорення, це зумовлено тим, що ОП проходить процедуру акредитації, а у новій редакції програми планується взяти до уваги рекомендації експертів. Форма проекту нової редакції ОП зумовлена узвичасним для ЗВО та стейкхолдерів форматом опису програми.</p>